

**ЖАҢА БУЫН ЖАС МАМАНДАРДЫҢ
КҰНДЫЛЫҚТАРЫ МЕН МҰРАТТАРЫ
ЦЕННОСТИ И ИДЕАЛЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ
МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ**

ӘОЖ331.548

ЖАҢА БУЫН СТУДЕНТТЕРІНІҢ КӘСІБИ БАҒДАРЫ

Омарова Д.А., 3 курс, 5В030100 – құқықтану, экономика және құқық институты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті

Елемисова А.Н., аға оқытушы, қ.ғ.м., А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті

Мақалада ЖОО студенттерінің кәсіби бағыттылығын қалыптастыру мәселелері қарастырылады. Жаңа буын студенттерінің кәсіби бағдарлауының негізі жоғары оқу орны есептелгесін, олардың алдында жаһандық проблемалар туындауы жайлы сөз қозғалады. Сондай-ақ, мақалада студенттердің кәсіби бағдарларын анықтайтын және оны жүйелейтін қашықтықтан оқыту туралы айтылады.

XXI ғасырда жаңа буынның әлеуметтік және кәсіби бағдарларын қалыптастыруда өзгертін экономикалық жағдайлардың әсерін анықтау проблемалары бар, жаңа буынның әлеуметтік аспектілері мен оларды қоғамда жүзеге асыру үшін белгіленген жолдың жылдамдығын бағалау; болашақта әлеуметтік тиімділікті арттыру үшін негізгі бағыттарды және еңбекке ынталандыру мәселелерін шешу тәсілдерін әзірлеу өзекті болып отыр.

Мектеп түлектерінің нашар әлеуметтенуінің негізгі көзі ретінде мамандық таңдауды зерттеудің теориялық және әдіснамалық аспектілері, түлектерді динамикада жұмыспен қамту проблемалары айтарлықтай дамымаған. Бұл процестерге әртүрлі факторлардың әсері де зерттелмеген. Түлектердің жаңа жағдайда жұмыс істеуге деген талаптары мен үміттері, олардың өздері үшін нақты мақсаттар қою қабілеті қаншалықты өзгергені туралы әлі де шешілмеген күйінде қалып отыр.

Жас ұрпақты бағдарлау проблемалары әрқашан өзекті болып келді және болып қала береді. Көп нәрсе жастардың нұсқауларына, ең алдымен болашақ мамандықты таңдау, болашақ жұмыс, тәуелсіз саналы өмірге ену және нәтижесінде жас жігіттің немесе қыздың ересек қоғамға бейімделуі туралы шешімдеріне байланысты болады. Алайда, бұл мәселелердің барлығы өте күрделі, ұзақ уақыт бойы ойластырылған, әрқайсысы жеке-жеке және көбінесе ересектердің көмегімен шешіледі. Сонымен бірге, жас адамның пікірі осал және қоғамның немесе бірінші кезекте жастар үшін құзыретті жеке өкілдердің өзгеруіне әсер етуі мүмкін. Мұндай ауытқулар мен пікірлердің сәйкес келмеуі жастардың болашағын (кәсіп, жұмыс және т.б.) анықтауға байланысты, ол бағыттайтын мағыналардың үнемі өзгеруіне ықпал етеді. Бұл проблемалардың мүмкін болатын шешімдері өте күрделі, анық емес және ғылыми зерттеулердің әртүрлі салаларына әсер етеді.

Жаңа буын студенттерінің кәсіби бағдарлануының іргетасы жоғары оқу орны болып табылады. Студенттердің жаңа буынын кәсіби бағдарлаудың негізі жоғары оқу орны болып табылады. Бүгінгі таңда жоғары білім беру жүйесінің міндеті-XXI ғасыр қоғамының өсіп келе жатқан білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыру. Қазіргі уақытта әлемде болып жатқан өзгерістер білім беру жүйесін одан әрі реформалауды талап етті. Жаңа ұрпақ қазіргі заманғы әлеуметтік, экономикалық және өндірістік технологияларда құзыретті мамандар даярлауды талап ететін жалғасып жатқан әлеуметтік, экономикалық және саяси өзгерістерге қатысу сияқты жаһандық ұлттық проблемаларға тап болды.

Білім беру саласындағы жаңғырту білім берудің сапасы мен қолжетімділігін арттыруды іске асырудың, академиялық ұтқырлықты арттырудың, әлемдік ғылыми-білім беру кеңістігіне кірігудің, экономикалық тұрғыдан оңтайлы білім беру жүйелерін құрудың, жоғары оқу

ЖАҢА БУЫН ЖАС МАМАНДАРДЫҢ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ МЕН МҰРАТТАРЫ ЦЕННОСТИ И ИДЕАЛЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ

орындарындағы корпоративтілік деңгейін арттырудың және білім берудің әртүрлі деңгейлері арасындағы байланыстарды күшейтудің негізгі бағыттарына ие болды.

Жас ұрпақ әлеуметтік және кәсіби мансапты жүзеге асыру тұрғысынан ең перспективалы санат болып табылады. Екінші жағынан, білім алу және өзін-өзі тану мүмкіндіктерінің күшті әлеуметтік, материалдық және аумақтық теңсіздігіне байланысты барлық жастар мұндай перспективаларға ие бола бермейді. Олар білім беру саласындағы мүмкіндіктердің теңдігі проблемасына, білім алу құқығының жарияланған теңдігі мен білім беру саласындағы нақты әлеуметтік дифференциация арасындағы қайшылыққа тап болады.

Мақала тақырыбының өзектілігі жаңа буын студенттерінің кәсіби бағдарлануымен біздің қоғам орналасқан терең дағдарыс жағдайын тез арада жеңу қажеттілігімен түсіндіріледі, бұл адамның кәсіби еңбек бөлінісі жүйесіндегі орнын саналы түрде анықтау мәселесін өте өзекті етеді. Белсенді халықтың, әсіресе жастардың, қоғамдық қатынастар жүйесінде өзінің болашақ орнын енді ғана анықтайтын бастамашылдық пен іскерліктің дамуы осыған тығыз байланысты.

Интернеттің ғаламдық компьютерлік желісінің дамуы әлемдегі білім беру жүйесін жетілдірудің жаңа перспективаларын ашты. Білім беру мекемелерінің техникалық жарақтандырылуы бұлжытпай өсуде, олардың әлемдік ақпараттық ресурстарға қолжетімділігі кеңейуде, педагогикалық практикаға қашықтықтан білім беру технологияларын оқу процесінде пайдалана отырып, білім алушылардың белсенді, дербес, танымдық қызметіне бағдарланған оқытуды ұйымдастырудың жаңа әдістері мен нысандары әзірленуде және енгізілуде. Қашықтықтан білім беру технологиялары (ҚБТ) – бұл негізінен білім алушы мен оқытушының жанама (қашықтықта) немесе толық емес жанама өзара іс-қимылы кезінде ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды қолдана отырып іске асырылатын технологиялар.

Қашықтықтан оқытудың пайда болуы мен дамуы үздіксіз білім берудің икемді жүйесін құру қажеттілігімен анықталады, онда адам өмір бойы жеке ерекшеліктерін ескере отырып, өзінің кәсіби дағдыларын дамыта алады және оған кәсіби мобильді және шығармашылық белсенді болуға мүмкіндік береді.

Қашықтықтан білім берудегі негізгі проблемалық сәт, біздің ойымызша, студенттің оқу материалын өз бетінше игеруімен сипатталады, жоғары сапалы білімге қол жеткізу.

Сапа мәселесіне назар аударудың басты себебі-тұтастай қоғамда да, атап айтқанда білім беру жүйесінде де құндылық бағдарларының өзгеруі. Қоғам дамуының жаңа әлеуметтік-экономикалық жағдайлары болашақ мамандарды даярлау бойынша білім беру мекемелерінің қызметін қайта бағалауды және қайта қарастыруды талап етеді.

Бұл мақаланың мақсаты-жаңа буын студенттерінің кәсіби бағдарларын анықтау.

Қазір онлайн-оқытудың жоғары технологияларының түбегейлі жаңа буыны пайда болуда, ол классикалық қашықтықтан білім беруден түбегейлі ерекшеленеді. Бұл технологиялар шын мәнінде революциялық сипатқа ие-олар студенттерге оқуды басқа елдердегі тағылымдамалармен үйлестіруге мүмкіндік береді. Мұндай қашықтықтан білім берудің күндізгі форматпен үйлесуі студенттерге дәстүрлі күндізгі форматты жасауға қарағанда білім мен дағдылардың әр түрлі жиынтығын береді.

Қазіргі уақытта маманның кәсіби дайындығының тиісті деңгейін сипаттау үшін «құзыреттілік» сияқты ұғымдар қабылданды. Құзыреттілік белгілі бір құзыреттер спектріне бөлінетін маманның жеке басының интегративті сипаттамасы ретінде анықталады. Болашақ мамандардың барлық негізгі құзыреттерін қалыптастырудың негізі, бір жағынан, адамның құндылықтарды бағындыратын, оларды таңдап, бағалайтын, яғни екінші жағынан оларға бағдарланған процесс ретінде әрекет ететін құндылық бағдарлары, студенттің жеке меншігі ретінде құндылықтарды шарлау мүмкіндігі болып табылады.

ЖАҢА БУЫН ЖАС МАМАНДАРДЫҢ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ МЕН МҰРАТТАРЫ ЦЕННОСТИ И ИДЕАЛЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ

Танымдық құндылықтардағы бағдарлар университетте маманның кәсіби дайындығының нәтижелерін көрсетеді. Кәсіби және танымдық құндылықтардың өзі танымдық іс-әрекеттің мақсаты, тәсілі, құралдары және нәтижесі болып табылады.

Болашақ маманның ақпараттық құзіреттілігін қалыптастырудың ерекшеліктеріне мыналар жатады: ақпараттық деректер қорын қалыптастыру, ақпараттық кеңістікті нақты фактілермен қанықтыру.

Студент үшін, әсіресе қашықтықтан оқитын студент үшін, яғни негізінен өздігінен, шұғыл қажеттілік оның ақпараттық құзыреттілігін игеру болып табылады, онсыз оқу материалын игеру де, оқу процесіне қатысушылармен қарым-қатынас жасау да мүмкін емес.

Барлық кәсіби және танымдық құндылықтар екі топқа бөлінгенін ескере отырып: терминалды құндылықтар мен аспаптық құндылықтар, терминалды құндылықтар жүйесін және информатиканың аспаптық құндылықтар жүйесін бөліп көрсету, оларды студенттің түсінуі мен игеруі үшін өзектендіру, сондай-ақ болашақ мамандарды оқыту арқылы болашақ мамандардың ақпараттық құзыреттілігін, сонымен қатар, мұғалім мен студенттердің бірлескен және тәуелсіз қызметі процесінде осы кәсіби бағыттардағы бағыну тәсілдерін қалыптастыруға болады.

Жас ұрпақтың кәсіби бағдарының құндылықтарына студенттердің танымдық іс-әрекетінің нәтижелері, теориялық ережелер мен практикалық дағдылар, маманның кәсіби қызметін құзыретті ете алатын білім мен дағдылар жүйесі жатады.

Осылайша, болашақ маманның кәсіби және танымдық іс-әрекеті процесінде қалыптасатын ақпараттық құзіреттілігі, біздің ойымызша, студенттің информатиканың терминалды және аспаптық құндылықтарына бағдарлануын, яғни қазіргі заманғы ақпараттық технологиялар құралдары ұсынатын мүмкіндіктердің барлық спектрін игеруді түсінуі керек.

Кәсіби бағдарларды, оның ішінде ақпараттық құзіреттіліктерді қалыптастыру студенттің білімі мен дағдыларының ғана емес, сонымен қатар жеке көзқарастарының болуымен байланысты. Оның құрылуы, қалыптасуы маманның жеке басын қалыптастырудың процедуралық элементі, яғни жас ұрпақтың кәсіби бағыты мен танымдық іс-әрекетінің, оның ішінде ақпараттық құзіреттілікті қалыптастырудың процедуралық элементі болып табылады. Студенттің танымдық іс-әрекетінің нәтижесі-танымдық құндылықтарға бағдарлау, оларды игеру, яғни жеке тұлға құрылымына қосу. Болашақ маманның информатика құндылықтарын ғылым ретінде игеруі, осылайша оның кәсіби және танымдық қызметінің нәтижесі болып табылады.

Кәсіби қызметте дұрыс бағытты таңдау мүмкіндігі, білім мен дағдыларды құндылық ретінде түсіну, оларды жеке тұлғаның немесе қоғамның танымдық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін оларды жеке құрылымға қосу маманның құзыреттілігі туралы айтады.

Осылайша, қашықтықтан білім беру желісінің кеңеюі жаңа буын студенттерінің кәсіби бағдарларын анықтау, студенттердің кәсіби дайындығын жүйелеу қажеттілігімен байланысты. Студенттердің кәсіби бағдарларының ерекшеліктерін ескеру қажет. Жаңа технологияларды қолдану, оқыту саласында жаңа перспективалар ашады, білім беру процесінің тиімділігін арттырады. Қашықтықтан білім беру жаңа буын студенттерінің кәсіби бағдарларында үлкен рөл атқара алады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Е.М. Абрамова «Жеке әлеуметтік тәжірибені қалыптастырудың бастауы ретінде университетке түсу», 2004
2. Л.И. Желудкова «Қашықтықтан білім беру оқытудың инновациялық түрі ретінде» / Чел., 2013

**ЖАҢА БУЫН ЖАС МАМАНДАРДЫҢ
ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ МЕН МҰРАТТАРЫ
ЦЕННОСТИ И ИДЕАЛЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ
МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ**

3. Л.Покушалова «Қашықтықтан оқыту – «Барлығына арналған білім» және «өмір бойы білім алу»», 2011
4. В.В. Токмянин «Қашықтықтан білім беру: сапаның оқыту формасына тәуелділігі», 2012
5. В.В. Фурсова «Білім беру жүйесіндегі әлеуметтік теңсіздік: отандық және шетелдік теориялар мен зерттеулер», 2007
6. Л.И. Шилова «Қашықтықтан оқыту – қосымша білім беру жүйесіндегі проблемалар мен даму перспективалары [Электрондық ресурс]» / М.

УДК 796

**ФОРМИРОВАНИЕ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ ВУЗА К ЗАНЯТИЯМ
ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ ПОСРЕДСТВОМ ФИТНЕСА**

Терехова В.В., 1 курс, 6В01703 – русский язык и литература, педагогический институт, Костанайский региональный университет им. А.Байтурсынова

Агеева С.В., старший преподаватель кафедры теории и практики физической культуры и спорта, педагогический институт, Костанайский региональный университет им. А.Байтурсынова

В современном обществе физическая культура и спорт занимают важнейшее место в формировании личности студенческой молодежи. Немаловажной проблемой является формирование мотивации студентов к занятиям физической культуры. В научной статье рассматриваются различные способы формирования мотивации к занятиям спортом у студентов для развития здорового образа жизни. Важность занятий физической культурой и ведения здорового образа жизни в целом. Положительное влияние фитнеса на здоровье.

В статье проводится анализ факторов формирования здорового образа жизни студенческой молодежи в условиях повышенного технического прогресса и связанной с ним гиподинамией, в связи, с чем возникает необходимость повышения учебной мотивации в рамках организации физической подготовки посредством фитнеса, мотивации к физическому развитию и совершенствованию и использованию средств фитнеса в учебном процессе вузов.

Цель работы – разработать и экспериментально проверить методику формирования интереса студентов к занятиям физической культурой с использованием средств фитнеса.

Основные задачи:

1. Проанализировать научную и учебно-методическую литературу по проблеме исследования.
2. Выделить особенности формирования интереса студентов к занятиям физической культурой.
3. Раскрыть влияние использования элементов фитнеса на формирование интереса к занятиям физической культурой у студентов.
4. Разработать и экспериментально проверить методику формирования интереса студентов к занятиям физической культурой с использованием средств фитнеса.

Физическая активность – неотъемлемая часть человеческой жизни. Она необходима для сохранения не только физического, но и психологического здоровья человека любого возраста. В условиях современной жизни: автоматизации процессов, доступного транспорта и других возможностей, облегчающих повседневную жизнь, физические нагрузки практически сведены к минимуму, что сказывается на здоровье нации. Ослабление иммунитета,